

04 VAN ROOFBOUW TOT OPBOUW. INTRODUCTIE IN DE LATIJNS-AMERIKAANSE FILOSOFIE

Spreker: drs. Wil Heeffe

In het midden van de jaren zestig stelden Latijns-Amerikaanse filosofen zich de vraag of er sprake was van een cultuureigen vorm van filosoferen. Een filosofie die niet vertrok vanuit een eurocentristisch fundament. De Peruaanse filosoof Augusto Salazar Bondy gaf daartoe een aanzet in zijn in 1968 verschenen publicatie: *¿Existe una filosofía de nuestro América?* Het was een antwoord dat aansloot op het pleidooi van de Cubaan José Martí die reeds in 1891 zijn politiek-filosofische, pamfletachtige essay *Nuestro América* schreef. Maar wat is dan dat eigene en waarop is het gebaseerd?

Als je over de ontwikkeling van een Latijns-Amerikaanse filosofie spreekt, heb je het in feite over drie periodes:

- de periode vóór de aankomst van Columbus op de Caraïbische eilanden;
- de eeuwen durende dominantie van een Iberisch-katholiek denken;
- de periode van bevrijding en het zich losmaken van het eurocentrische groeiparadigma vanaf het midden van de jaren zestig van de vorige eeuw.

In die laatste periode ontwikkelt zich vanuit de bevrijdingstheologie met denkers als Ivan Illich, Paulo Freire en Franz Hinkelammert de bevrijdingsfilosofie met als centrale figuur Enrique Dussel. Uit die denkrichting komt dan weer de filosofie van *Buen Vivir* of *Vivir Bien* voort die doorwerkt in de constituties van Ecuador en Bolivia. Centraal daarin staat een ecohumanisme dat zich baseert op de cosmovisie van precolumbiaanse culturen.

Literatuur

Carlos Beorlegui, *Historia del pensamiento filosófico latinoamericano, Una búsqueda incesante de la identidad*, 3^e editie. Bilbao: Universidad de Deusto, 2010

Raúl Fonet-Betancourt, *Lateinamerikanische Philosophie im Kontext der Weltphilosophie*. Nordhausen: Traugott Bautz GmbH, 2005.

Enrique Dussel, *Philosophy of liberation*. New York: Orbis Books, 1985.

Enrique Dussel, *Beyond Philosophy, ethics, history, marxism and liberation theology*. Oxford: Rowman&Littlefield Publishers, 2003

Gian Carlo Delgado Ramos (coordinador) *Buena vida, buen vivir: imaginarios alternativos para el bien común de la humanidad*. Mexico: Centro de Investigaciones Interdisciplinarias en Ciencias y Humanidades, 2014

Alberto Acosta, *Buen Vivir, Latijns-Amerikaanse filosofie over goed leven*. Utrecht: Ten Have, 2018.

Personalia

Wil Heeffe studeerde filosofie aan verschillende universiteiten. Hij volgde daarnaast colleges bij Jürgen Habermas en werkte nauw samen met Heinz Kimmerle. In Cuba was hij betrokken bij projecten rond het werk van José Martí.

Publicaties:

Tot elkaar veroordeeld, zorgen voor morgen (Aspekt, 2010)

Hoelang pikken we het nog, over de afbraak van het publieke domein en het verloren gaan van solidariteit (Wilde Raven, 2015)

website: www.wilheeffe.nl

Aantal avonden 1
Plaats Fontys Sporthogeschool, Theo Koomenlaan 3, 5644 HZ Eindhoven
Tijd 19.30- 21.30 uur
Datum 18 december 2018
Thema 04
Kosten €7,50